

Nationaal Archief
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

Nummer Toegang: 1.05.11.07

**Inventaris van het digitaal duplicaat van het archief
van de Controleur-Generaal van Financiën en andere
comptabele ambtenaren in Suriname, (1780) 1828-
1903 (1911)**

Versie: 02-05-2021

E. Hoogendijk

Nationaal Archief, Den Haag 1933

This finding aid is written in Dutch.

I N H O U D S O P G A V E

Beschrijving van het archief.....	5
Aanwijzingen voor de gebruiker.....	7
Openbaarheidsbeperkingen.....	7
Beperkingen aan het gebruik.....	7
Materiële beperkingen.....	7
Aanvraaginstructie.....	7
Citeerinstructie.....	7
Archiefvorming.....	8
Geschiedenis van de archiefvormer.....	8
1. 1828: De instelling van de Controleur-Generaal.....	8
2. 1833: De Administrateur van Financiën.....	9
Geschiedenis van het archiefbeheer.....	10
Inhoud en structuur van het archief.....	11
Verantwoording van de bewerking.....	11
Verwant materiaal.....	12
Beschikbaarheid van kopieën.....	12
Verwante archieven.....	12
Beschrijving van de series en archiefbestanddelen.....	13
1 ADMINISTRATIE VAN FINANCIEN, 1828-1832.....	13
1.01 Controleur-generaal van financiën, 1828-1832.....	13
1.02 Boekhouder-controleur.....	15
1.03 Kantoor van de commies ter betaling.....	15
1.04 Kantoor van inkomende en uitgaande rechten.....	15
1.05 Kantoor van hoofdgelden.....	16
1.06 Kantoor van de gemene weide en landtaksen.....	16
1.07 Kantoor van de kerkgerechtigheid en 's lands gasthuis.....	16
1.08 Kantoor van exploitteurs.....	16
1.09 Algemene ontvanger, 1828-1832.....	17
1.09.1 Algemeen.....	17
1.09.2 Hoofdgeld.....	17
1.09.3 Inkomende en uitgaande rechten.....	18
1.09.4 Patentrecht.....	18
1.09.5 Successie- en overgangsrecht.....	18
1.10 Kalibreur van het klein zegel.....	18
1.11 Distributeur van het klein zegel.....	19
1.12 Raad van administratie van het pensioenfonds.....	19
1.13 Gedeponeerde stukken.....	19
2 ADMINISTRATIE VAN FINANCIËN, 1833-1903.....	20
2.1 Administrateur van financiën.....	20
2.2 Generale geldkamer of reservekas.....	21
2.3 Koloniale ontvanger en betaalmeeester.....	21
2.4 Raad van administratie voor het pensioenfonds van ambtenaren.....	22
2.5 Exploiteur.....	22
2.6 Vendumeester.....	23
2.7 Rooier en meter van dranken.....	23
2.8 Inspecteur van de domeinen.....	23

BESCHRIJVING VAN HET ARCHIEF

Naam archiefblok:

Digitaal Duplicaat: Suriname na 1828: Administrateur van Financiën

Periodisering:

archiefvorming: 1828-1903

oudste stuk - jongste stuk: 1780-1911

Archiefbloknummer:

DD139

Omvang:

167 inventarisnummer(s)

Taal van het archiefmateriaal:

Het merendeel der stukken is in het Nederlands

Soort archiefmateriaal:

Normale geschreven, getypte en gedrukte documenten, geen bijzondere handschriften

Archiefdienst:

Nationaal Archief

De originelen bevinden zich in:

Nationaal Archief van Suriname, Paramaribo

Archiefvormers:

Controleur-Generaal van Financiën, (1828-1832)

Controleur-Generaal van Financiën/Boekhouder-Controleur

Controleur-Generaal van Financiën/Kantoor van de Commies ter Betaling

Controleur-Generaal van Financiën /Kantoor van de inkomende en uitgaande rechten

Controleur-Generaal van Financiën/Kantoor van Hoofdgelden

Controleur-Generaal van Financiën/Kantoor van de Gemene Weide en Landtaksen

Controleur-Generaal van Financiën/Kantoor van de Kerkgerechtigheid en 's Lands Gasthuis

Controleur-Generaal van Financiën/Kantoor van Exploicteurs

Controleur-Generaal van Financiën/Algemene ontvanger

Controleur-Generaal van Financiën /Kalibreur van het Klein Zegel

Controleur-Generaal van Financiën/Raad van Administratie van het Pensioenfonds

Administrateur van Financiën, (1832-1903)

Administrateur van Financiën/Centrale geldkamer of reservekas

Administrateur van Financiën/Koloniale Ontvanger en Betaalmeester

Administrateur van Financiën/Raad van Administratie voor het Pensioenfonds van ambtenaren

Administrateur van Financiën/Exploicteur

Administrateur van Financiën/Vendumeester

Administrateur van Financiën/Rooier en meter van dranken

Administrateur van Financiën/Inspecteur van de domeinen

Samenvatting van de inhoud van het archief:

Het archief omvat het beheer van de algemene financiën (en controle van de magazijnen) van de gezamenlijke Nederlandse West-Indische bezittingen voor de periode 1828-1903. Het betreft, behalve de correspondentie van de Raad-controleur (na 1832 Controleur-generaal van financiën), de administratie van een aantal andere rekenplichtige ambtenaren in de vorm van grootboeken,

kasboeken en journalen. Het archief bevat verder gegevens over de inkomsten uit belastingen (inkomende-en uitgaande rechten; gemene weide; hoofdgeld, patentrecht, transportrechten, successie-en overgangsrecht en het middel van het klein zegel); een stamboek voor ambtenaren; militairen; plantages en slaven; vendumeester (verkoop van roerende en onroerende goederen); rooier en meter van dranken en de inspecteur van de domeinen.

Aanwijzingen voor de gebruiker

OPENBAARHEIDSBEPERKINGEN

Volledig openbaar.

BEPERKINGEN AAN HET GEBRUIK

Reproductie van originele bescheiden uit dit archief is, behoudens de algemene regels die gelden voor het kopiëren van stukken, niet aan beperkingen onderhevig. Er zijn geen beperkingen krachtens het auteursrecht.

MATERIËLE BEPERKINGEN

Het archief kent geen beperkingen voor het raadplegen van stukken als gevolg van slechte materiële staat.

AANVRAAGINSTRUCTIE

Openbare archiefstukken kunnen online worden aangevraagd en gereserveerd. U kunt dit ook via de terminals in de studiezaal van het Nationaal Archief doen. Om te kunnen reserveren dient u de volgende stappen te volgen:

1. [Creëer een account of log in.](#)
2. Selecteer in de archiefinventaris een archiefstuk.
3. Klik op 'Reserveer' en kies een tijdstip van inzage.

CITEERINSTRUCTIE

Bij het citeren in annotatie en verantwoording dient het archief tenminste éénmaal volledig en zonder afkortingen te worden vermeld. Daarna kan worden volstaan met verkorte aanhaling.

VOLLEDIG:

Nationaal Archief, Den Haag, Digitaal Duplicaat: Suriname na 1828: Administrateur van Financiën, nummer toegang 1.05.11.07, inventarisnummer ...

VERKORT:

NL-HaNA, Suriname / Controleur-Generaal Financiën [digitaal duplicaat], 1.05.11.07, inv.nr. ...

Archiefvorming

GESCHIEDENIS VAN DE ARCHIEFVORMER

1. 1828: DE INSTELLING VAN DE CONTROLEUR-GENERAAL

Het beheer van de algemene financiën van de gezamenlijke Nederlandse West-Indische bezittingen was, ingevolge artikel 97 van het Reglement van de Regering van die bezittingen (vastgesteld door de commissaris-generaal J. van den Bosch bij zijn besluit van 21 juli 1828, nummer 222), opgedragen aan de Hoge Raad, onder het meer bijzonder toezicht van een controleur-generaal, die tevens lid van de Hoge Raad was (zie artikel 22).

Hij was belast met de controle over de financiën en magazijnen en over alles wat daartoe betrekking had. Artikel 98 droeg hem op het jaarlijks budget van de gezamenlijke West-Indische bezittingen te ontwerpen en de gouverneur-generaal aan te bieden. Ingevolge artikel 103 moest hij elk jaar aan de Hoge Raad de verantwoording van alle ontvangsten en uitgaven overleggen in vergelijking met het voor dat jaar vastgesteld budget.

In het Regeringsreglement voor de kolonie Suriname dat door de commissaris-generaal ook is vastgesteld bij zijn besluit van 21 juli 1828, nummer 222, wordt in artikel 21 nog eens gezegd dat het beheer van de algemene financiën, voor zover die kolonie aangaat, is opgedragen aan de gouverneur-generaal in Rade, onder het meer bijzonder toezicht van de controleur-generaal, die tevens met de controle over de financiën en magazijnen, in het bijzonder de kolonie Suriname betreffende, is belast.

Volgens artikel 23 was de regeling van de plaatselijke financiën aan het gemeentebestuur opgedragen.

Door de meergenoemde commissaris-generaal werd bij zijn besluit van 24 juli 1828 een instructie voor de controleur-generaal vastgesteld. De artikelen 1 en 2 daarvan handelen over zijn beheer van de algemene financiën, de controle over de administratie van de comptabelen en het ontwerpen van het jaarlijks budget, welke zaken in de Regeringsreglementen reeds werd behandeld. Hij moet krachtens artikel 4 een exact journaal van zijn ambtsverrichtingen houden in duplo en om de drie maanden bij de gouverneur-generaal inzenden. Artikel 6 draagt hem de controle op over de magazijnen en artikel 11 om elk jaar aan de Hoge Raad rekening en verantwoording te doen van alle ontvangsten en uitgaven over het afgelopen jaar. Met artikel 14 vangen bepalingen aan meer bijzonder de kolonie Suriname betreffende. Volgens artikel 15 moeten elke maand de kasboeken van rekenplichtigen met het registratieboek van afgegeven kwitanties voor ontvangsten worden geverifieerd. Alle ordonnanties en betaalrollen worden door de controle opgemaakt, geregistreerd en de gouverneur-generaal ter tekening aangeboden (artikel 16). Elke maand moet de controleur-generaal de rekeningen ten laste van de kolonie, met een gespecificeerde lijst zenden aan de gouverneur-generaal tot beoordeling en tekening van de ordonnanties (artikel 18). Hij moet ontheffing of vermindering van belasting, door de Hoge Raad verleend, aantekenen in de registers (artikel 23). Daar er krachtens artikel 105 van het Algemeen Regeringsreglement in de kolonie een generale geldkamer of reservekas moet zijn, geeft artikel 24 van de instructie aan wat de controleur-generaal te dien opzichte heeft te doen. Hij moest zorgen dat, als de saldo's van de comptabelen hun borgtochten overtroffen, het meerdere werd overgebracht in de reservekas die in het gouvernementshuis in een ijzeren kist, voorzien van drie verschillende sloten, bewaard werd waarvan de controleur-generaal met de gouverneur-generaal en de procureur-generaal elk een sleutel hadden. In deze reservekas moest een afzonderlijk kasboek in ontvang en uitgaaf aanwezig zijn. De stortingen in die kas zouden ook in het generaal grootboek worden opgenomen. Artikel 26 draagt de ontvangers op om hun rekeningen of staten om de maand of drie maanden bij de controleur-generaal in te leveren. Deze moet, ingevolge artikel 27, rekeningen en kassen inspecteren en de ordonnanties van betalingen later bij zijn verantwoording aan de gouverneur-

generaal inzenden. Hij moet, ingevolge artikelen 30-47, de inschrijvingen bij verzegelde biljetten voor gelden of goederen in tegenwoordigheid van de Hoge Raad openen; aan de gouverneur-generaal voorstellen doen ter verbetering van de ontvangsten of besparing van de uitgaven; alles wat in de magazijnen wordt opgeslagen in het generaal belasting-register doen aantekenen; van de algemene magazijnmeester maandelijkse, driemaandelijkse en jaarlijkse staten overnemen; vóór de 8e van elke maand aan de gouverneur-generaal zenden een staat van elk magazijn omtrent het daarin aanwezige en wat er in de afgelopen maand bijgekomen en afgegaan is; van onbruikbaar geworden goederen een proces-verbaal opmaken, na machtiging van de Hoge Raad; de magazijnen viermaal per jaar inspecteren en daarvan proces-verbaal zenden aan de gouverneur-generaal; de aanvragen ontvangen voor wat in 's rijks magazijnen nodig is en zorgen voor de publieke aanbesteding daarvan; van de gouverneur-generaal afschriften ontvangen van de facturen, cognessen enzovoort van de aangebrachte goederen; alle processen-verbaal van inspecties of opnemingen in triplo opmaken, waarvan een voor de gouverneur-generaal, een voor de magazijnmeester en een voor de controleur-generaal is bestemd; bij ontvangst van de maandelijkse hospitaalstaat zorgt hij dat de rekeningen van de verpleegden worden opgemaakt en de bedragen ingevorderd; en eindelijk de gouverneur-generaal, in vertrouwelijke conferenties, met raad en daad bijstaan.

2. 1833: DE ADMINISTRATEUR VAN FINANCIËN

Krachtens het Reglement op het beleid der Regering in de Kolonie Suriname, vastgesteld bij Koninklijk Besluit van 9 augustus 1832, nummer 89, en in werking getreden 1 januari 1833, was het beheer van de financiën opgedragen aan een ambtenaar, met de titel administrateur van financiën (artikel 49), die gedurende zijn ambtsbediening zitting had in de Koloniale Raad (artikelen 2 en 51). Deze administrateur zorgde voor het ontwerpen van de begroting en het aanbieden daarvan aan de gouverneur-generaal, alsmede voor een jaarlijkse verantwoording van de ontvangsten en uitgaven aan dezelfde autoriteit. Als gevolg van dit Koninklijk Besluit verscheen een publicatie van de gouverneur-generaal van 8 december 1832 waarin onder andere werd bepaald dat, vanaf 1 januari d.a.v., in de betrokken wetten of resoluties de woorden controleur-generaal en boekhouder-controleur verwisseld moesten worden door administrateur van financiën. Daar door het Regeringsreglement voor de kolonie Suriname van 1832, dat 1 januari 1833 in werking was getreden, het gemeentebestuur had opgehouden te bestaan was, ingevolge art. 58 van dat reglement, de ontvangst van alle belastingen, zonder onderscheid, opgedragen aan de Koloniale ontvanger en betaalmeester.

In verband ook met het werk van de controleur-generaal (administrateur) van financiën moet tenslotte over het belastingwezen nog iets gezegd worden. ¹ Een nieuwe regeling van het belastingwezen, ingevoerd bij Gouvernementsblad van Suriname, publicatie van 27 december 1826 (Gouvernementsblad van Suriname, nummer 6), zou met 1 januari 1827 een aanvang nemen. Het daarbij gevoegd generaal tarief van de belastingen vermeldt de volgende kantoren. ²

- Kantoor van de inkomende en uitgaande rechten;
- Kantoor van de hoofdgelden;
- Kantoor van de gemene weide en landtaxen;
- Kantoor van de kerkgerechtigheid en 's Lands gasthuis;
- Kantoor van de venduen;
- Kantoor van de exploitteurs;
- Zegelkantoor.

¹ Voor de geschiedenis van het belastingwezen in Suriname zie men: A.G. van Wieringen, *Geschiedenis der belastingen in de Kolonie Suriname* (Algemene Landsdrukkerij 1912); *Encyclopaedie van Nederlands West-Indië*, het artikel 'Belastingen'; en de inventaris van het archief van de Administratie van Financiën, 1.05.10.07, *Verslagen omtrent 's Rijks Oude Archieven (VROA) 1917*, pagina 653 e.v.

² Voor de afzonderlijke belastingen, bij elk kantoor behorende, zie men hiervoor: A.G. van Wieringen, *Geschiedenis, enzovoort en de bijlagen van de Surinaamsche Almanak voor het jaar 1828*, blz. 181 e.v.

Aan bovengenoemde regeling werd, bij Gouvernementsblad van Suriname, publicatie van 30 december 1825 (Gouvernementsblad van Suriname, nummer 8), nog toegevoegd een ordonnantie tot heffing van patentrecht op de handel, neringen, beroepen en bedrijven.

Door de Regeringsreglementen, in 1828 door de commissaris-generaal voor de West-Indische bezittingen vastgesteld, kwam in de financiële administratie en in het belastingwezen van de kolonie Suriname weer verandering. Bij publicatie van 18 november 1828 (Gouvernementsblad van Suriname, nummer 16) werd een belastingstelsel ingevoerd dat 1 januari 1829 in werking trad en gesplitst werd (artikel 2) in afzonderlijke baten die deels door het hoofdbestuur en deels door het gemeentebestuur zouden worden geheven.

Artikel 3 bepaalde dat onder de inkomsten van het hoofdbestuur de volgende belastingen, betaalbaar bij de algemene ontvanger, begrepen waren:

het hoofdgeld;

het zegelrecht;

de inkomende en uitgaande rechten;

het lastgeld van schepen;

de vendurechten;

de transportrechten;

het patentrecht en

het recht op de collaterale successie.

Artikel 4 bepaalde dan de belastingen, betaalbaar bij de gemeente-ontvanger, die onder de inkomsten van het gemeentebestuur begrepen waren.³

GESCHIEDENIS VAN HET ARCHIEFBEHEER

De beschreven stukken werden in 1916, met andere archieven uit Suriname, op het Algemeen Rijksarchief ontvangen.⁴

Het archief is bij Koninklijk Besluit of ministeriële beschikking overgebracht.

³ Zie inventaris van het archief van het gemeentebestuur van Suriname, 1828-1832, 1.05.11.09, afdeling 'Gemeente-ontvanger'.

⁴ Verslagen omtrent 's Rijks Oude Archieven (VROA) 1916, deel I, blz. 141-142.

Inhoud en structuur van het archief

VERANTWOORDING VAN DE BEWERKING

De inventarisatie van het archief van de administratie van financiën strekte zich ten tijde van de verwerving (in 1916), uit tot 1828⁵. Buiten de inventarisatie is toen onder andere gehouden het archief van de administratie van financiën 1828-1832⁶. Het is de beschrijving hiervan die volgt. Daarnaast zijn in deze inventaris stukken opgenomen van de administratie van financiën van 1833-1903 (inv.nrs. 117-166)

5 Verslagen omtrent 's Rijks Oude Archieven (VROA) 1917, deel I, blz. 653.

6 Verslagen omtrent 's Rijks Oude Archieven (VROA) 1917, deel I, blz. 373.

Verwant materiaal**BESCHIKBAARHEID VAN KOPIEËN**

Inventarisnummers van dit archief zijn in kopievorm beschikbaar

VERWANTE ARCHIEVEN

Voor de archieven over de voorloper van de Controleur-generaal: 'de Administratie van Financiën in Suriname, 1751-1828', zie toegangsnr. 1.05.10.07. Voor overige archieven betreffende de Nederlandse West-Indische bezittingen, zie toegangsnrs. 1.05.08.01 tm. 1.05.08.03; 1.05.10.01 tm. 1.05.10.10; en de nrs. 1.05.11.01 tm. 1.05.11.19.

BESCHRIJVING VAN DE SERIES EN ARCHIEFBESTANDELEN

1 ADMINISTRATIE VAN FINANCIEN, 1828-1832

1.01 CONTROLEUR-GENERAAL VAN FINANCIËN, 1828-1832

1-27	Ingekomen stukken. 1828-1832	27 banden
	1 1828 juni - aug.	
	2 1828 sep. - okt.	
	3 1828 nov. - dec.	
	4 1829 jan. - feb.	
	5 1829 mrt. - apr.	
	6 1829 mei - juni	
	7 1829 juli - aug.	
	8 1829 sep. - okt.	
	9 1829 nov. - dec.	
	10 1830 jan. - feb.	
	11 1830 mrt. - apr.	
	12 1830 mei - juni	
	13 1830 juli - aug.	
	14 1830 sep. - okt.	
	15 1830 nov. - dec.	
	16 1831 jan. - feb.	
	17 1831 mrt. - apr.	
	18 1831 mei - juni	
	19 1831 juli - aug.	
	20 1831 sep. - okt.	
	21 1831 nov. - dec.	
	22 1832 jan. - feb.	
	23 1832 mrt. - apr.	
	24 1832 mei - juni	
	25 1832 juli - aug.	
	26 1832 sep. - okt.	
	27 1832 nov. - dec.	
28-31	Agenda van ingekomen stukken. 1829-1832	4 delen
	28 1829 Met alfabetische index.	
	29 1830 Met alfabetische index.	
	30 1831	
	31 1832	
32-36	Register van uitgaande stukken. 1828-1832	5 delen
	32 1828	
	33 1829	
	34 1830	
	35 1831	

	36	1832	
37-41		Register van processen-verbaal van controle van de magazijnen. 1827-1832	5 delen
	37	1827 jan. 9 - 1828 dec. 31	
	38	1829 mrt. 10 - dec. 20	
	39	1830 jan. 12 - dec. 23	
	40	1831 jan. 27 - dec. 27	
	41	1832 feb. 9 - dec. 27	
42-44		Register van contracten ten behoeve van leveranties, enzovoort. 1828-1831	3 delen
	42	1828 apr. 5 - 1829 nov. 13 Met inhoudstafel. Achterin losliggende voorwaarden van aanbesteding en contracten tot levering van verschillende artikelen, 1827 december.	
	43	1829 dec. 30 - 1830 dec. 15 Met inhoudstafel.	
	44	1831 jan. 1 - juni 29	
45-47		Registratieboek van ordonnanties van betaling. 1823-1832	3 delen
	45	1823 juni 30 - 1828 okt. 31	
	46	1829 jan. - 1830 dec.	
	47	1831 jan. - 1832 dec.	
48-51		Registratieboek van kwitanties. 1829-1832	4 delen
	48	1829	
	49	1830	
	50	1831	
	51	1832	
52		Register met opgaven van gekeurde suiker, ingeleverd door de keurmeester bij het comptoir van in- en uitgaande rechten, later bij de generale controle van financiën. 1819 jan. - 1828 dec.	1 deel
53		Contrakasboek van het kantoor van inkomende- en uitgaande rechten. 1822 mei - 1828 dec.	1 deel
54		Contrakasboek van het kantoor van modique lasten en van het zegelkantoor. 1813 september 1-1821 juli 10 (modique lasten); 1821 juli 11-1828 december 31 (zegelkantoor). 1813-1828	1 deel
		Het gedeelte van de modique lasten is door de controleur-generaal van financiën afgesloten 10 juli 1821.	
55		Contrakasboek van het kantoor van de gemene weide en landtaksen. 1827 jan. - 1828 dec.	1 deel
56		Contrakasboek van het vendukantoor. 1823 juni 5 - 1828 dec. 10	1 deel
57		Contrakasboek van het kantoor van de 1e exploicteur. 1828	1 deel

- 58** Contrakasboek van de koloniale kas.
1826 jan. - 1830 dec. 1 deel
- 59** Grootboek betreffende verschillende belastingen.
1823 juni - 1828 dec. 1 deel
Met index op de onderwerpen.
- 60** Journaal van de koloniale kas.
1827 jan. - 1828 dec. 1 deel
- 61** Berekeningen strekkende tot basis van de begroting van uitgaven van de kolonie
Suriname over 1829. 1 deel
1829
Gemerkt: Hoofdbestuur.
- 62** Stamboek van ambtenaren, met aantekening van hun aanstelling en traktement.
1828-1831 1 deel
Met alfabetische naamwijzer.
- 63** Tableau van de berekening van de renten en aflossing van inschrijvingen groot twee
miljoen vierhonderd duizend gulden Ned. op het grootboek van de Surinaamse
rentegeevende schuld, overeenkomstig het Koninklijk Besluit van 15 september 1826
la B 20. 1 deel
- 64** Alfabetische naamwijzer op ?.
Ongedateerd 1 stuk

1.02 BOEKHOUDER-CONTROLEUR

Een instructie voor de boekhouder-controleur van de kolonie Suriname werd vastgesteld door de gouverneur-generaal bij besluit van 22 november 1828. Hij was werkzaam onder de controleur-generaal van financiën en bijzonder belast met het toezicht over de administratie van de rekenplichtigen bij het hoofdbestuur in Suriname.

- 65-69** Grootboeken. 5 delen
1828-1832
Opgemaakt door de boekhouder-controleur bij de generale controle van financiën van de kolonie Suriname. Alle delen hebben een alfabetische index.
65	1828
66	1829
67	1830
68	1831
69	1832

1.03 KANTOOR VAN DE COMMIES TER BETALING

- 70** Kassa-rekening van de commies ter betaling.
1827-1828 dec. 1 fragment

1.04 KANTOOR VAN INKOMENDE EN UITGAANDE RECHTEN

- 71** Journaal van inkomende en uitgaande rechten.
1823 juni - 1828 dec. 1 deel

72 Memoriaal van inkomende en uitgaande rechten, steigergeld enzovoort.
1826 jan. - 1828 dec. 1 deel

73 Restitutieboek.
1827-1828 1 deel

1.05 KANTOOR VAN HOOFDGELDEN

Bij besluit van gouverneur en Raden van 6 november 1826 (Gouvernementsblad van Suriname 1826, nummer 5) zijn bepalingen vastgesteld, tot wijziging en vereenvoudiging van de jaarlijkse opgaven van families en slaven, aan het kantoor van hoofdgelden in te dienen.

74 Kohier van het hoofdgeld.
1828 1 deel
Met alfabetische naamwijzer op plantages.

75 Register van betalingen van het hoofdgeld.
1828 1 deel
Met alfabetische naamwijzer. (A-E). Onvolledig.

76 Opgaven van familie en slaven ten behoeve van de hoofdgeldbelasting.
1827 1 pak
Hierbij ook een opgaaf van 1828 februari.

1.06 KANTOOR VAN DE GEMENE WEIDE EN LANDTAKSEN

77 Journaal van ontvangsten van de gemene weide.
1828 1 deel

1.07 KANTOOR VAN DE KERKGERECHTIGHEID EN 'S LANDS GASTHUIS

Ingevolge artikel 3 van de ordonnantie voor de heffing van patentrecht, vastgesteld door gouverneur en Raden 30 december 1826 (Gouvernementsblad van Suriname, nummer 8), waren óók de patenten verkrijgbaar op bovengemeld kantoor, waarvan ontvanger provisioneel was belast met de ontvangst van dit middel.

78 Kasboek van de ontvanger van het kantoor van de kerkgerechtigheid en 's lands
gasthuis.
1828 1 deel

79-80 Register van afgegeven patenten.
1827-1828 2 delen
Elk deel heeft een alfabetische naamwijzer.

79 1827
80 1828

1.08 KANTOOR VAN EXPLOICTEURS

Door gouverneur-generaal in Rade is bij besluit van 28 november 1828 vastgesteld de 'Instructie voor den exploicteur bij het Hof van Civile en Crimineele Justitie der Kolonie Suriname en deszelfs substituten'. Krachtens artikel 1 was hij belast met de tenuitvoerlegging van alle akten, dagvaardingen, mandementen en alle verdere exploten. Artikel 41 droeg hem op een vendubook en artikel 47 om een journaal en een grootboek te houden. Hij was ten aanzien van zijn boeken en kas verantwoording schuldig aan de controleur-generaal van financiën en de boekhouder-controleur (artikel 51).

81 Journaal van ontvangsten van de exploicteur ter invordering van 's lands
gerechtigheden.
1827-1829 1 deel

1.09 ALGEMENE ONTVANGER, 1828-1832

Een instructie voor de algemene ontvanger van de kolonie Suriname is vastgesteld door de gouverneur-generaal bij besluit van 22 november 1828. Hij was belast met de invordering en ontvangst van de middelen, ten behoeve van het hoofdbestuur geheven. Aan de boekhouder-controleur was hij ondergeschikt en moest aan deze van zijn beheer, op gezette tijden en op voorgeschreven wijze, ingevolge zijn instructie doen blijken. Bij het Regeringsreglement voor Suriname, gearresteerd bij Koninklijk Besluit van 9 augustus 1832, nummer 89 en in werking getreden 1 januari 1833, is in artikel 58 de ontvangst van alle belastingen, zonder onderscheid, en de uitbetaling van 's lands penningen opgedragen aan de koloniale ontvanger en betaalmeester. De bij deze ambtenaar ontvangen penningen zouden de koloniale kas (artikel 59) uitmaken. Ter regeling van dit Koninklijk Besluit verscheen er een besluit van de gouverneur-generaal van 6 december 1832 waarvan artikel 2 onder andere bepaalde dat vanaf 1 januari 1833 in alle betrokken wetten of resoluties voor 'Algemeene Ontvanger' en 'Gemeente Ontvanger' moest gelezen worden: Koloniale Ontvanger en Betaalmeester.

1.09.1 ALGEMEEN

- 82-87** Kasboeken van middelen van ontvangst.
1829-1832 6 delen
82	1829
83	1829 (Klad)
84	1830
85	1830 (Klad)
	De maanden januari-maart ontbreken.
86	1831
87	1832
- 88** Register van het achterstallig verschuldigde door belastingschuldigen, aan hoofdgeld, patentrecht, transportrechten en recht op de collaterale successie over 1829.
1829 1 deel
Met alfabetische naamwijzer.

1.09.2 HOOFDGED

Toen bij besluit van gouverneur en Raden van 20 december 1826 (Gouvernementsblad van Suriname, nummer 6) bepalingen werden vastgesteld, tot wijziging en regeling van de belastingmiddelen is ook onder andere gearresteerd een ordonnantie op de heffing van het hoofdgeld. Ingevolge de publicatie van 18 november 1828 (Gouvernementsblad van Suriname, nummer 16) zijn de bepalingen omtrent dit belastingmiddel gewijzigd en opnieuw vastgesteld.

- 89-91** Kohier van het hoofdgeld van particulieren.
1829-1831 3 delen
Elk deel met alfabetische naamwijzer.
89	1829
90	1830
91	1831
- 92-94** Kohier van het hoofdgeld voor plantages.
1829-1832 3 delen
Elk deel met alfabetische naamwijzer.
92	1829
93	1831
94	1832
- 95** Opgaven van familie en slaven ten behoeve van de hoofdgeldbelasting.
1830 1 pak
Hierbij twee opgaven, onderscheidenlijk van 1832 en 1837.

1.09.3 INKOMENDE EN UITGAANDE RECHTEN

In de regeling van het belastingwezen in Suriname die vanaf 1 januari 1827 zou gelden, overeenkomstig de publicatie van 20 december 1826 (Gouvernementsblad van Suriname, nummer 6), zijn de bepalingen omtrent de inkomende en uitgaande rechten nader omschreven. Bij publicatie van 18 november 1828 (Gouvernementsblad van Suriname, nummer 16) zijn ze gewijzigd en opnieuw vastgesteld.

96

Register met opgaven van verkochte producten, hun waarde en daarvoor betaalde belasting.

1829 jan. - 1830 dec.

1 deel

Met alfabetische naamwijzer.

1.09.4 PATENTRECHT

Bij besluit van de gouverneur-generaal in Rade van 18 november 1828 (gepubliceerd op 25 daaraanvolgend), zijn bepalingen vastgesteld omtrent het patentrecht. Aanvraagformulieren voor de patenten waren verkrijgbaar en werden ingevuld terugbezorgd bij de algemene ontvanger, om tegen de af te geven patenten te worden verwisseld, die dan door de commissaris van politie moesten worden gevisieerd. In deze publicatie komt ook de heffing voor van het recht voor paarden en voertuigen.

97-100

Register van afgegeven patenten.

1829-1832

4 delen

Elk deel met alfabetische naamwijzer.

97 1829**98** 1830**99** 1831**100** 1832**101**

Naamregister van personen en hun beroep, aan wie patenten zijn afgegeven.

1828-1831

1 deel

102

Alfabetisch naamregister van personen die aangifte deden van hun paarden, ezels en voertuigen; met aantekeningen daaromtrent.

1823-1829

1 deel

1.09.5 SUCCESSIE- EN OVERGANGSRECHT

Bij publicatie van de gouverneur-generaal in Rade van 11 juni 1830 (Gouvernementsblad van Suriname, nummer 9) werd ingevoerd het heffen van de belasting op de erfvolgingen in de Nederlandse West-Indische bezittingen. Artikel 1 zegt dat deze belasting is of een recht van successie of een recht van overgang. Aangifte voor deze rechten moest ingevolge artikel 9 geschieden in de koloniën Suriname en Curaçao ten kantore van de algemene ontvanger en in de koloniën St. Eustatius en St. Maarten bij de koloniale ontvanger.

Blijkens artikel 10 geschiedde de aangifte bij een schriftelijke memorie. Artikel 11 e.v. gaven aan wat de memorie moest bevatten en daarbij zou worden overlegd. De algemene ontvanger was belast ook met het innen van dit middel.

103-105

Memories van aangifte van boedels ten behoeve van het successie- of overgangsrecht; met bijbehorende stukken.

1830-1832

3 pakken

103 1830**104** 1831**105** 1832**1.10 KALIBREUR VAN HET KLEIN ZEGEL**

Een instructie voor de kalibreur van het klein zegel in de kolonie Suriname werd vastgesteld door de gouverneur-generaal bij besluit van 22 november 1828. Daaruit blijkt dat deze betrekking werd waargenomen, door een van de ambtenaren van het kantoor van controle, daartoe aangewezen

door de controleur-generaal van de financiën en onder speciaal toezicht van de boekhouder-controleur werkzaam was. Hij was belast met de zorg voor het gezegeld papier en al wat daarmee in verband stond.

Door gouverneur-generaal in Rade is 16 december 1828 vastgesteld een 'Ordonnantie op de heffing van het middel van het klein zegel in Suriname', die 22 december daaraanvolgend afgekondigd werd (Gouvernementsblad van Suriname, nummer 26) en 1 januari 1829 in werking trad. De vervaardiging van het zegel geschiedde op het kantoor van controle van financiën door de daartoe aangewezen ambtenaar of kalibreur, onder het onmiddellijk toezicht van de boekhouder-controleur (artikel 5). Alle vervaardigde zegels moesten door de kalibreur worden geregistreerd en mochten door de kalibreur worden geregistreerd en mochten niet anders als op schriftelijke aanvraag, tegen overname van een behoorlijk gespecificeerd ontvangstbewijs, aan de distributeur tot verkoop worden afgegeven (artikel 6). Deze distributie had plaats op het kantoor van de algemene ontvanger, door de ambtenaar aldaar met de distributie belast (artikel 7).

106-108	Register van verantwoording voor uitgegeven zegels. 1827-1832	3 delen
106	1827-1828	
107	1829 jan. - 1830 sep. Het gedeelte 1830 oktober-december ontbreekt.	
108	1831-1832	

1.11 DISTRIBUTEUR VAN HET KLEIN ZEGEL

Door de gouverneur-generaal is bij besluit van 22 november 1828 een instructie vastgesteld voor de distributeur van het klein zegel. Daaruit blijkt dat het distribueren van zegels of het gezegeld papier geschiedde door een van de ambtenaren van het kantoor van de algemene ontvanger en onder diens toezicht. De distributeur moest een register houden van de zegels door hem voor uitgifte ontvangen en daarin het bedrag van de verkochte zegels aantekenen, dat elke maand door de algemene ontvanger nagezien werd.

109-112	Register van ontvangsten voor verkochte zegels. 1829-1832	4 delen
109	1829	
110	1830	
111	1831	
112	1832	

113A	Zegelboek, klad. 1831 mei	1 deel
-------------	------------------------------	--------

113B	Zegelboek, klad. 1832 dec.	1 deel
-------------	-------------------------------	--------

1.12 RAAD VAN ADMINISTRATIE VAN HET PENSIOENFONDS

114-115	Grootboeken. 1831-1832 Elk deel met alfabetische naamwijzer.	2 delen
114	1831	
115	1832	

1.13 GEDEPONEERDE STUKKEN

116	Wisselbrieven en andere stukken betreffende de verkoop van plantages. 1780-1829 Gedeponeerd in de generale geldkamer 26 januari 1829 (zie: artikel 105 van het Regeringsreglement van 1828).	1 pak
------------	--	-------

2 ADMINISTRATIE VAN FINANCIËN, 1833-1903

2.1 ADMINISTRATEUR VAN FINANCIËN

- 117** Ingekomen stukken.
1833 nov. - dec. 1 band
- 118** Ingekomen stukken.
1839-1903 1 omslag
- 119** Ingekomen brieven bij de administrateur van financiën betreffende zaken met de
generale geldkamer.
1838-1842 1 pak
- 120** Minuten van uitgaande stukken.
1863-1896 1 omslag
- 121** Grootboek.
1833-1834 1 deel
Met alfabetische index. Opgemaakt door de boekhouder-controleur bij de generale controle van
financiën van de kolonie Suriname.
- 122-123** Register ter boeking van de door de curator en weesmeester afgegeven kwitanties
en ten gebuik van de daarmee belaste ambtenaar van de administratie van
financiën.
1860-1877 2 delen
- 122** 1860 jan. - 1873 dec.
- 123** 1874 jan. - 1877 apr.
- 124** Register van zegels ten behoeve van de daarbij genoemde stukken.
1838 juni 14 - dec. 27 1 deel
- 125** Register van autorisaties aan de landdrosten in het Neder- en Opperdistrict
Nickerie, tot het doen van betalingen.
1824 jan. 6 - 1839 dec. 31 1 deel
- 126** Register van verleende manumissiebrieven.
1841 jan. 16 - 1851 dec. 31 1 deel
- 127** Register met opgaven betreffende akten van borgtocht voor manumissiebrieven en
andere zaken.
1831-1855 1 deel
Met alfabetische naamwijzer.
- 128-129** Alfabetische staat van gemanumitteerde slaven, met opgaven van borgtochten.
1833-1855 2 delen
- 128** 1833-1843
- 129** 1844-1855
Niet volledig.
- 130** Staten met opgaven rakende verschillende plantages op 31 december 1858.
1859 1 pak
- 131** Inventaris van de plantage Hasard aan de Boven-Commewijne, toebehorende aan

- het fonds van negotiatie, waarvan de directie te Amsterdam is gevestigd.
1862 1 stuk
De inventarisatie is geschied in verband met het ontslag aan en aanstelling van een directeur in Suriname.
- 132-134** Register van uitgaande brieven van de beheerder van de plantage 'Broederschap'.
1895-1911 3 delen
Deze onderneming was in 1911 in liquidatie.
132 1895 mei 25 - 1898 jan. 8, gemerkt: IV
133 1898 jan. 19 - 1905 nov. 11, gemerkt: V
134 1905 nov. 27 - 1911 dec. 9, gemerkt: VI
- 135** Extract-resolutie van de gouverneur-generaal omtrent het schoonmaken van het cordon, redoutes en batterijen door gecommandeerde plantageslaven, gewaarmerkt.
1837 1 stuk
- 136** Rekening-courant tussen het gouvernement van Suriname en Thomas Dixon, Nederlands consul te Boston; met bijlagen.
1843 1 omslag
- 137** Vergelijkende staat tussen de saldo's van de balansrekening van wijlen de exploiteur R. Collonstede op 31 december 1842 en daarop, sedert 1 januari 1843 tot 12 maart 1844, door de exploiteur T.M. Schotbergh gedaan hebbende ontvangsten en uitgaven; met bijbehorende stukken.
1844 1 dossier
- 138** Staten van de administrateur van financiën met vergelijkingen tussen de begroting voor 1845 en de ontvangsten en uitgaven in 1842, het gemiddeld bedrag van de inkomsten over 1842-1843, en de bezuinigingen sedert 1 januari 1843-1845.
1842-1845 1 omslag
De staten zijn onderscheidenlijk gemerkt: A, B, C, D.
- 139** Stukken betreffende oneerlijke praktijken gepleegd door de gewezen curator en weesmeester.
1857-1859 1 dossier
- 140** Memorie van aangifte voor het recht van successie betreffende de nalatenschap van Nicolaas van Meerten; met bijlagen.
1888 1 omslag
- 2.2 GENERALE GELDKAMER OF RESERVEKAS**
- 141** Ingekomen stukken bij de directie van de generale geldkamer.
1840-1842 1 pak
- 142** Kwitanties van commissarissen van de Particuliere West-Indische Bank wegens ontvangen gelden van de directie van de generale geldkamer.
1840-1842 1 pak
- 2.3 KOLONIALE ONTVANGER EN BETAALMEESTER**
- 143** Ingekomen stukken.
1843-1850 1 pak

- 144** Chronologisch repertorium op de ingekomen stukken.
1829 jan. 1 - 1834 dec. 30 1 deel
- 145** Register van ontvangsten en uitgaven betreffende verschillende zaken, fragment.
1839 dec. 12 - 1840 juni 29 1 stuk
- 146-148** Opgaven van familie en slaven ten behoeve van de hoofdgeldbelasting.
1848-1853
- 146** 1848, 1 pak
Hierbij een stuk van 1847.
- 147** 1849, 1 omslag
- 148** 1853, 1 pak
- 149** Kohier van betaalde successierechten.
1830-1843 1 deel
- 150** Memorie van remarques gemaakt door de algemene (koloniale) ontvanger
betreffende de aangiften van boedels voor het recht van successie.
1830 aug. 3 - 1861 aug. 16 1 deel
- 151** Machtigingen van militairen en anderen tot het ontvangen van gelden.
1842-1850 1 pak

2.4 RAAD VAN ADMINISTRATIE VOOR HET PENSIOENFONDS VAN AMBTENAREN

- 152** Minuut-besluiten.
1846 1 omslag

2.5 EXPLOICTEUR

Door gouverneur-generaal in Rade is 28 november 1828 vastgesteld de 'Instructie voor den Exploicteur bij het Hof van Civiele en Crimineele Justitie der Kolonie Suriname en deszelfs substituten' (gepubliceerd 15 december 1828). Krachtens artikel 1 was hij belast met de tenuitvoerlegging van alle akten, dagvaardingen, mandementen en alle verdere exploit. Artikel 41 droeg hem op een vendubook te houden, waarin de te verkopen goederen, de koopcondities, enzovoort vermeld stonden en ingevolge artikel 47 moest hij een journaal en een grootboek houden. Hij was ten aanzien van zijn boeken en kas verantwoording schuldig aan de controleur-generaal van financiën en de boekhouder-controleur (artikel 51).

- 153-155** Vendubook voor de exploicteur bij het gerechtshof.
1845-1863 3 delen
- 153** 1845 sep. - 1847 juni
- 154** 1847 juni - 1850 mrt.
- 155** 1859 juni - 1863 apr.
- 156** Repartitieboek van de exploicteur bij het gerechtshof.
1863 juli 13 - 1865 okt. 4 1 deel
- 157** Grootboek van de exploicteur.
1849 1 deel
Gewaarmerkt door de administrateur van financiën.
- 158** Alfabetische naamwijzer op het grootboek van de exploicteur N.L. Braam.
1841-1842 1 deel

2.6 VENDUMEESTER

Bij besluit van de gouverneur-generaal van 22 november 1828 is een instructie voor de vendumeester in Suriname vastgesteld. Hieruit blijkt dat zij werkten onder oppertoezicht van de controleur-generaal van financiën, wiens vergunning zij nodig hadden voor verkopen. Bij Gouvernementsblad van Suriname, publicatie van 25 november 1828, (Gouvernementsblad van Suriname, nummer 20) is afgekondigd het 'Reglement op het houden der venduen in de Kolonie Suriname', gearresteerd door de gouverneur-generaal in Rade 19 november 1828. Artikel 1 bepaalde dat voortaan alle openbare willige verkopen van roerende of onroerende goederen moesten geschieden, door vendumeesters aangesteld door de gouverneur-generaal en onder toezicht staande van de controleur-generaal van financiën. Deze verkopen geschieden ten overstaan van een van de gezworen klerken van de kolonie. Het getal van de vendumeesters werd op vier bepaald.

- 159** Register van voorwaarden van verhuring en verkoping van goederen door de vendumeesters wed. C.S. Comperts en M.A. Keyser in Suriname.
1829 apr. 28 - 1839 mei 15 1 deel
- 160-161** Register met aantekeningen omtrent door verschillende vendumeesters gehouden venduen.
1832-1845 2 delen
- 160** 1832 aug. - 1834 dec.
- 161** 1843 jan. - 1845 dec.

2.7 ROOIER EN METER VAN DRANKEN

Zie omtrent zijn instructie en werk het archief van het gemeentebestuur van Suriname, 1828-1832.

- 162** Register van ontvang en uitgaaf door de rooier van de melassievaten.
1829 jan. 1 - 1833 juni 30 1 deel
Afgesloten 31 december 1832 door de president van het gemeentebestuur en gecontinueerd door de administrateur van financiën op 1 januari 1833.

2.8 INSPECTEUR VAN DE DOMEINEN

- 163** Brieven ingekomen van verschillende personen.
1858-1862 1 pak
- 164** Extract-resoluties, tekeningen, enzovoort betreffende warrants of uitgiftebrieven van gronden door het gouvernement.
1800-1847 1 pak
- 165** Extract-resolutie van de gouverneur-generaal, met bijbehorende stukken, over het afzien van het recht van naasting op de plaats gehad hebbende verkoop van de grond l'Hermitage aan het pad van Wanica.
1841 1 omslag
- 166** Stukken betreffende de grond 'Peu et content', opgemaakt door de landmeter van Suriname, afschriften van 1857.
1834 1 omslag
Hierbij een getekend kaartje.